

Puutarhailoilla huomioitavat EU-tukiasiat ohjelmakaudella 2015 - 2020

Suonenjoki 6.4.2018.

Heikki Inkeroinen, Puutarha- ja perunantuotannon asiantuntija ProAgria Pohjois-Savo

Ajankohtaista

- Tukihaku alkaa 16.4.2018 ja päättyy 15.6.2018 klo 23.59.
- Peltomaan laatutestin itsearviointilomake tulee palauttaa 30.4.2018. mennessä.
- Syyskylvömenetysten tuki haettavissa päätukihaussa
- Yhteiskäyttölohkojen kasvulohkokartan voi lisätä pdf-liitteenä
- Saneerauskasvien maksuaalaa rajoituksia
- LHK:n tukitaso alenee 5€ koko maassa
- Uusia tukikelpoisia kasvikoodeja:
 - Seoskasvusto, typensitojakasvia >50%
 - Seoskasvusto, apila > 50%+ nurmiheinä
 - Pienet vierekkäiset alat

Syyskylvömenetysten tuki

- Tarkoituksena korvata poikkeuksellisten sateiden aiheuttamia menetyksiä syyskylvöisten kasvien viljelyssä.
- Haussa kertaluonteisesti vuoden 2018 päätukihaussa
- Voi hakea, jos on viljellyt syyskasveja 2015-2017
 - Syyskylvöisiksi kasveiksi katsotaan syysvehnä, syyspelttivehänä, syysruisvehnä, syysruis, syysohra, syyskaura, syysrypsi ja syysrapsi
- Tukitaso tarkentuu myöhemmin mutta on noin 15€/ha
- Tukea maksetaan vuoden 2018 ilmoituksen ja vertailualan erotukselle, jos vuoden 2018 ala on yli 30% pienempi
 - Vertailuala = suurin vuosittainen syyskylvöala vuosina 2015,2016 tai 2017

Ympäristökorvaus

- 5-vuotinen sitoumus
- Koostuu tilakohtaisesta ravinteiden tasapainoinen käyttö – toimenpiteestä ja lohkoکوhtaisista toimenpiteistä
- Ei yläikärajaa
- Vähimmäispinta-ala 5 ha ja puutarhakasveilla 1 ha tukikelpoista alaa, pienin tukikelpoinen lohko 0,05 ha
- Alan on oltava tukikelpoista ja tukioikeuksia on oltava vastaava määrä

Ympäristökorvaus 2018

- Ei uusia 5 v. sitoumuksia
 - olemassa olevan sitoumuksen voi siirtää tai jakaa (lomake 160)
- Ei uutta alaa sitoumuksiin: ei viime vuonna olleita 0,1 ha:n lisäyksiä, uusjakoaloja voi hakea
- Viime vuonna sitoumuksella ollut ala on sitoumusalaa, jos se on sitoutuneella v. 2017
 - edellytys maksun saamiselle
 - Muutoin ala putoaa pois sitoumukselta
 - ei saa maksua tänä vuonna tai seuraavina vuosina
- Hae maksua voimassa olevalle sitoumukselle, niin sitoumus pysyy voimassa

Ravinteiden tasapainoinen käyttö

- sitoumus edellyttää tämän toimenpiteen toteuttamista koko peltoalalla aina ja on edellytys muiden toimenpiteiden valinnalle
- Peltoviljelykasvit 54 €/ha, puutarhakasvit 200 €/ha
 - vuosittainen viljelysuunnitelma ennen kasvukauden alkua
 - 5- vuotinen viljelykiertosuunnitelma
 - viljavuustutkimus **5 vuoden välein**
 - Viljavuustutkimus viiden vuoden välein. Huomioi, että uuden viljavuustutkimuksen tuloksen on oltava käytettävissä ennen seuraavaa lannoituskertaa
 - Pidä siis huoli, että aina kun lannoitat, tulee viljavuustutkimuksen olla voimassa!
 - lohko kohtaiset muistiinpanot
 - suojakaistat (3 - 10 metriä) jos peruslohko rajoittuu vesistöön
 - muille kuin vesistöihin rajoittuville reunoille voi perustaa max. 3 m leveän monimuotoisuuskaistan, joka sisältyy lohkon pinta-alaan
 - yhden päivän koulutusvelvoite tai **nettitentti** (Vipu-palvelussa) **30.4.2017** mennessä
 - **peltomaan laatu testin itsearviointilomake** (lomake 480) suomi.fi/lomakkeet -sivustolta
 - => tehtävä kaikilta yli 0,5ha suuruisilta peruslohkoilta 2018 sitoumusvuoden kasvukaudella hallinnassa olevilta lohkoilta **30.4.2018** mennessä, voi tehdä Vipu-palvelussa

Viisivuotinen viljelykiertosuunnitelma

- Laadittava ensimmäisen sitoumusvuoden aikana
- Ilmoitetaan peruslohkojen kasvulohkoille viiden vuoden aikana suunnitellut kasvilajit
 - Aiesuunnitelma, josta voi poiketa

Koulutusvaatimus

- Jos viljelijä suorittaa tentin 30.4.2017 jälkeen, vuoden 2016 ravinteiden tasapainoisen käytön korvauksesta vähennetään 5 %.
- Vähennys% tuplaantuu joka vuosi (5 %, 10 %, 20 %, 40 %)
- Hallinnan siirto ennen 30.4.2017, riittää, että jatkaja suorittaa koulutusvaatimuksen 30.4.2018 mennessä.
- Hallinnan siirto 30.4.2017 jälkeen, tulee luopujan suorittaa koulutusvaatimus viimeistään 30.4.2017 ja lisäksi jatkajan tulee tehdä tentti 30.4.2018 mennessä.

Peltomaan laatutesti

- **30.4.2018** mennessä pitää palauttaa peltomaan laatutestin itsearviointilomake
- Lomake mahdollista täyttää VIPU-palvelussa
- Jos haluaa palauttaa paperisen lomakkeen on suositeltavaa käyttää Mavin lomaketta, johon voi yhdelle lomakkeelle koota lohkojen tietoja, myös ProAgrian vastaava käy
- Ilmoitetaan sen tukivuoden lohkot, jotka on ilmoitettu tukihakemuksella palautusvuonna. Vipu palvelu antaa lohkot automaattisesti
- Varsinainen laatutesti tehdään pellolla. Sen tekeminen on mahdollista Neuvo 2020-palveluna

Lohkomuistiinpanot

- Ilmoitetaan lohkolla toteutetut viljelytoimenpiteet
 - lohkon tunnus ja pinta-ala
 - lohkon muokkauspäivä ja -tapa
 - Kylvö- tai istutuspäivä
 - kasvilaji ja siemen- tai taimimäärä
 - lannoituspäivä tai -päivät
 - väkilannoitteiden ja orgaanisten lannoitteiden lajit ja määrät
 - fosforin ja typen määrä, tarvittaessa merkintä fosforintasauksen alkamisesta ja tasausvuodesta
 - kasvinsuojeluaineen täydellinen nimi, käyttömäärä, ajankohta, käyttökohde, havaitut taudit ja tuholaiset, syy kasvinsuojeluaineiden käyttöön sekä muut toteutetut kasvinsuojelutoimenpiteet
 - laidunnus, sadonkorjuun tai niiton päivämäärä sekä satotaso tarpeellisine perusteluineen
 - valitun lohkokohtaisen toimenpiteen ja ympäristösopimuksen ehdoissa edellytetyt asiat.

Suojakaista

- Jos peruslohko rajoittuu vesistöön, lohkon vesistön puoleisella reunalla on oltava keskimäärin vähintään 3 m leveä suojakaista. Suojakaista voi olla enintään 10 m leveä.
- Suojakaistan tarvetta arvioitaessa apuna käytetään Suomen ympäristökeskuksen tuottamaa ja ylläpitämää uomaverkosta, jossa on perusteena 10 km² valuma-alueen koko.
- Uomaverkosto löytyy Vipu-palvelusta

Monimuotoisuuskaista

- Peruslohkon muille kuin vesistöihin rajoituville reunoille voidaan perustaa luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi keskimäärin enintään 3 metriä leveä viljelykasvin pinta-alaan sisältyvä monimuotoisuuskaista.
- Monimuotoisuuskaista voidaan perustaa nurmi-, heinä-, niitty-, riista- tai maisemakasvien siemenillä kylväen.

Lannoitus

- Typpilannoitus on toteutettava lohko-kohtaisesti kasvin, maan multavuuden ja satotason perusteella.
- Fosforilannoitus on toteutettava lohko-kohtaisesti kasvin, maan viljavuuden ja satotason perusteella.

Lohkokohtaiset toimenpiteet

- Lietelannan sijoittaminen peltoon
- Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen
- Valumavesien hallinta
- Ympäristönhoitourmet
 - suojavyöhykkeet
 - monivuotiset ympäristönurmet
 - luonnonhoitopeltonurmet
- Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys
- Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla
- Peltoluonnon monimuotoisuus
 - viherlannoitusnurmet
 - kerääjäkasvit
 - monimuotoisuuspellot
 - Saneerauskasvit
- Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu

Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla

- Valittavissa yksi- ja monivuotisille puutarhakasveille
- Lohkot voi vaihdella vuosittain, vähintään 0,05 ha/vuosi
- Korvattavia katemateriaaleja erilaiset orgaaniset katteet joko rivissä, rivivälissä tai koko alalla
- Esimerkkejä katevaihtoehdoista: olki, paperi, hake, biohajoava kalvo, ruohosilppu, leikattava ruoho riviväleissä, tai muu maaperälle haitaton orgaaninen materiaali
- Katteen peitettävä 90 % katettavasta alasta (esim. riviväleistä) viim. 30.6. mennessä, salaatit, kiinankaali, kukkakaali tai parsakaali viim. 31.7.
- Hajoamaton muovikalvo tai –kangas eivät ole korvattavia
- Korvausta voi kuitenkin saada esim. yhdistelmälle jossa on hajoamaton muovikate rivin kohdalla ja rivivälissä perustettu leikattava ruohokate
- Tuki yksivuotisilla kasveilla 300 eur/ha ja monivuotisilla 500 eur/ha

Saneerauskasvit 2018

- Voi olla samalla kasvulohkolla enintään **kaksi** vuotta peräkkäin(aikaisempi tieto kolme vuotta)
- Saneerauskasvimaksun ehtona on, että samalle peruslohkon alalle on ilmoitettu perunaa, sokerijuurikasta tai avomaan puutarhakasveja jona-kin vuonna 2015-2017 (Kumina ei ole tässä tarkoitettu avomaan puutarhakasvi)
 - Öljyretikka, valkosinappi ja samettikukka tai näiden seokset
 - Kylvettävä keväällä ja saa muokata kahden kuukauden kuluttua
 - Ei saa päättää kemiallisesti
 - Tukitaso 300 €/ha, maksetaan enintään 25%:lle ympäristösitoumuksen korvauskelpoisesta peltoalasta
 - VIPU kertoo mille lohkoille voi saada korvauksen

Kerääjäkasvit

- Voi käyttää yksivuotisena viljeltävällä peltoviljelykasvilla tai varhaisvihanneksilla ja varhaisperunalla
- kylvö tulee tehdä kasvin kylvön yhteydessä tai viimeistään oras- tai taimivaiheessa rikkakasviäestyksen tai vastaavan toimen yhteydessä kuitenkin viimeistään 15.8.
- kerääjäkasvin avulla ei saa perustaa seuraavan vuoden viljelykasvustoa
- kerääjäkasvi ei voi olla ristikukkainen öljykasvi
- öljyretikka, muokkausretiisi ja hunajakukka ovat mahdollisia kerääjäkasveja vain yksivuotisella puutarhakasvilla
- **Kasvuston saa päättää aikaisintaan 15.9 kemiallisesti, muokkaus aikaisintaan 1.10**
- Tukitaso 100 €/ha, maksetaan enintään 25%:lle ympäristösitoumuksen korvauskelpoisesta peltoalasta

Talviaikainen kasvipeitteisyys

- Talviaikaiseen kasvipeitteisyysprosenttiin **ei lasketa enää mukaan:**
 - suojavyöhykkeitä, monivuotisia ympäristönurmia, luonnonhoitopeltonurmia, viherlannoitusnurmia, monimuotoisuuspeltoja, aiempien ohjelmakausien erityistukisopimusaloja: 20 v. suojavyöhykkeet, turvepeltojen pitkäaikaiset nurmet, ravinnekuormituksen tehostettu vähentäminen ja saneerauskasvi- ja orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla aloja
- Edelleen lasketaan mukaan, mutta ei makseta tukea:
 - kesannot

Lohkokohtaisten toimenpiteiden vaihtaminen

- Lopetat puutarhakasvien viljelyn tai aloitat niiden viljelyn vähintään 1 ha:n alalla
- Luomun aloitus tai lopetus
- NEUVO2020 kautta, jos maksettava korvaus/ha ei nouse
- Hallinnansiirto tapauksissa, joissa sitoumus siirretään
- Kasvipeitteisyyden voi vaihtaa, jos kasvipeitteisyyttä täytetään kasvilla, joka kelpasi kasvipeitteisyyteen v. 2015, mutta ei enää v. 2016
 - Alla mainittuja kasveja pitää olla ilmoitettu vähintään 20 %
 - Kasvit: suojavyöh, moniv. ympäristönurmi, lhp-nurmi, viherlannoitusnurmi, saneerauskasvi, monimuotoisuuspelto, katettu puutarhakasviala, 20 v. suojavyöhykkeet, turvepeltojen pitkäaikaiset nurmet, ravinnekuormituksen tehostettu vähentäminen
- Lomake 479, toimitus kuntaan viimeistään 15.6

Lohkokohtaisesta toimenpiteestä luopuminen

- Jos toimenpiteen sitoumuksen ala, johon toimenpide liittyy siirtyy kesken sopimuskauden toiselle viljelijälle.
- Luomuun siirryttäessä voi luopua toimenpiteestä puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu
- Puutarhatoimenpiteestä voi luopua, jos puutarhakasvien viljelyala vähenee alle 1 ha:n
- Kasvipeitteisyydestä voi luopua, jos kasvipeitteisyyttä täytetään kasvilla, joka kelpasi kasvipeitteisyyteen v. 2015, mutta ei enää vuodesta 2016 eteenpäin
 - Em. kasveja pitää olla ilmoitettu vähintään 60%
- Lomake 479, toimitus kuntaan viimeistään 15.6

- Toimenpiteiden lisääminen
 - Jos puutarhakasvien ala lisääntyy, voi ottaa puutarhakasvien toimenpiteen
 - Jos vanha erityistukisopimus päättyy, voit jatkaa sitoumuksella toteuttamista (suojavaöhyke, lumosopimus suojavaöhyke, turvepelto mv. ympäristönurmi), sitoumuksen ehdot tulee täyttyä
 - Jos saat hallintaasi lohkoja, joilla toteutetaan koko sitoumusajan kestäviä tp:tä

Lohkojen ilmoittaminen

- pienet (alle 5 aarin) vierekkäiset puutarhakasvien kasvulohkot on mahdollista ilmoittaa yhtenä Muut marjat/hedelmät/vihannekset lohkona, jos niiden tukiominaisuudet ovat samat. Ei lueta kasviksi viljelyn monipuolistamisessa. Kasvulohkoja ei voi yhdistää, mikäli osalle kasveista toteutetaan ymp.korvauksen lohkokohtaista toimenpidettä
- yksittäiset, samalla peruslohkolla olevat alle 5 aarin tilapäisesti viljelemättömät alat voi yhdistää yhdeksi kasvulohkoksi

Viljelytekniset päisteet

- Alle 3 metriä leveät alueet lasketaan viljelykasvin pinta-alaan
- Yli 3 metriä leveistä alueista on tehtävä omat kasvulohkonsa
- Nurmipeitteisen päisteen voi ilmoittaa viherkesantona tai 1- tai monivuotisena kuivaheinä- tai tuorerehunurmena
- 1- ja monivuotisilla puutarhakasveilla viljelyalaan voi sisällyttää viljelytapaan kuuluvat tarkoituksenmukaiset hoitokäytävät, kirjoita lohkon lisätietoihin tästä maininta

Maatalousmaa

- Maatalousmaa = tilan peltoala, pysyvien kasvien ala ja pysyvän nurmen ala

- Pysyvät kasvit ovat viljelykiertoon kuulumattomia kasveja, joita kasvatetaan yli 5 vuotta ja joista saadaan toistuvia satoja
- Tilan peltoala voi vaihdella vuosittain viljelykasvien, pellon vuokrauksen ym. vuoksi
- Peltoalaan lasketaan mukaan myös tilapäisesti viljelemätön ala sekä 20v. Ympäristötukisopimus, pelto vaikka niille ei makseta tukea

Viherryttämistuki

- Kolme pakollista toimenpidettä:
 - 1) viljelyn monipuolistaminen
 - 2) pysyvän nurmen säilyttäminen
 - 3) ekologinen ala (ei koske C-tukialuetta)

Tilan maatalousmaa/peltoala

- Viherryttämisen toimenpiteissä *viljelyn monipuolistaminen* tarkastellaan tilan **peltoalaa**
- Peltoala (alle 5.v kasvit ja kesannot) saadaan, kun tilan koko viljelysalasta (=maatalousmaa) vähennetään pysyvän nurmen ja pysyvien kasvien alat
- Pysyviä kasveja ovat mm. herukat, vadelmat, raparperi, hedelmäpuut, parsa (5 vuotta tai yli), myös tunneleissa viljeltävä 1-vuotinen vadelma
- Mansikka ei jatkossa ole pysyvä kasvi (ei muutu pysyväksi, vaikka kierto olisi 5 vuotta tai yli)
- ESIMERKKI: Tilalla on mansikkaa 7 ha, ohraa 2 ha, herukkaa 3 ha ja vadelmaa 1 ha, avokesantoa 1 ha, 4 ha kuivaheinä-, säilörehu ja tuorerehunurmi (päiste)

Kuinka paljon on peltoalaa? 14 ha → viljelyn monipuolistamisessa kahden kasvin vaatimus

Entä maatalousmaata? 18 ha

Huom! Pysyvät kasvit ovat eri maankäyttölajia kuin nurmipäisteet

viherryttämistuessa

Agria

Viljelyn monipuolistaminen

- Viljelykasvien osuuden laskemisen ajankohta on 30.6. – 31.8.
- Tänä aikana tilalla (C alue) on oltava vaatimuksen mukaiset kaksi kasvia tai nurmea/kesantoa on yli 75 %, vaatimuksen tulee täytyä joka vuosi
- Jos sato on korjattu, kasvi voidaan todeta kasvijäänteistä, jos on kylvetty uusi kasvi, se lasketaan kasviksi
- Huomioidaan todellinen tilanne valvontahetkellä
- **Yli 10 ha peltoalaa:** 2 kasvia, pääkasvi enintään 75 % peltoalasta
- **Luomutilat:** vapautuu vaatimuksesta
- **Alle 10 ha peltoalaa:** vapautuu vaatimuksesta
- **Nurmea/kesantoa on yli 75 %:** vapautuu vaatimuksesta
→ näille kuitenkin maksetaan viherryttämistuki

Kasvien ilmoittamisesta

- Erikoiskasvien ryhmät, jotka lasketaan eri kasviksi:
 - *Kasvikoodi: Muut viljat, Muut valkuaiskasvit, Muut rehukasvit, Siemenmausteet ja lääkekasvit (pl kumina, sinappi), Koristekasvit, alle 5 v. ja Leikkovihreä ja leikkohavu, alle 5 v. kasveista*
- Seuraavia ei lasketa kasviksi:
 - *Kasvikoodi: Muut vihannekset, **Kasvimaa**, Kasvihuoneala, Erytyistukisopimusala pellolla, Ympäristösopimusala pellolla ja Maisemapiirre*
- Molempia ryhmiä käytetään **pääsääntöisesti** vain silloin, jos kasvia ei luettelosta löydy
- Kasvit tarkennetaan hakemuksen lisätietoihin

Kausihuoneiden ja kasvutunnelin tuet

- Komissio on antanut linjausohjeen, jonka mukaan EU:n suoria tukia (perustuki, nuoren viljelijän tuki ja viherryttämistuki) saa maksaa vain sellaiselle viljelylle, jossa viljelykasvin juurilla on mahdollisuus päästä maahan
- Suomen tulkinta: ehto maakontaktista täyttyy, jos kasvit (esim. mansikka, vadelma tai astiataimet) ovat viljelymaan päällä olevan mansikkakankaan päällä ja astioiden pohjassa on reikiä
- Ehto ei täyty, jos kasveja viljellään muovikalvon päällä, muovisäkeissä, pöydillä tai muuten irti viljelymaasta
- Rajoitus koskee vain edellä mainittuja EU:n suoria tukia –sen sijaan ympäristökorvausta, luonnonhaittakorvausta ja kansallisia tukia voidaan edelleen maksaa

- Kun tukia haetaan lohkolle, jossa kasvatetaan kasveja irti maasta, kyseinen lohko ilmoitetaan tukihaussa normaalisti kyseisen kasvin koodilla
- Lisätietoja –kohdassa ilmoitetaan, että kasveja viljellään juuret irti maasta
- Tunnelien alla oleva maa ei menetä tuki/korvauskelpoisuuttaan minkään tuen osalta, vaikka tunneli tai kausihuone olisi samalla paikalla useamman vuoden
- Huom! Käyttämättömät tukioikeudet siirtyvät varantoon, jos ne eivät ole olleet aktivoituna kahteen vuoteen

Ympäristökorvaukseen sitoutumaton

- Ympäristökorvaukseen sitoutumaton ei voi ilmoittaa seuraavia kasveja:
 - Luonnonhoitopeltonurmi
 - Suojavyöhykenurmi/suojavyöhyke
 - Suojakaista
 - Monivuotinen ympäristönurmi
 - Monimuotoisuuspelto riita, maisema, niittykasvit
 - saneerauskasvit